

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 378.147

Тетяна Бондаренко

ПЕЧА-КУЧА ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

У статті, на прикладі виступів Печа-куча, розглянуто переваги сучасних, швидких, компактних презентацій, які здатні удосконалити процес вітчизняної освіти. Охарактеризовано основні формати виступів зарубіжних просвітницьких проектів, запропоновано методологічні підходи до розробки презентації коротких доповідей Pecha Kucha; наведені основні відомості відносно підбору, підготовки та висвітлення навчальної інформації, описана технологія публічного виступу із застосуванням формату презентації PowerPoint.

Ключові слова: мультимедійні презентації, презентація, Печа-куча, Pecha Kucha, ораторське мистецтво, лекція, публічний виступ, доповідь, формат виступу.

В статье, на примере выступлений Печа-куча, рассмотрены преимущества современных, быстрых, компактных презентаций, которые способны усовершенствовать процесс отечественного образования. Охарактеризованы основные форматы выступлений зарубежных просветительских проектов, предложены методологические подходы к разработке презентации коротких докладов Pecha Kucha; приведены основные сведения относительно подбора, подготовки и освещения учебной информации, описана технология публичного выступления с применением формата презентации PowerPoint.

Ключевые слова: мультимедийные презентации, презентация, Печа Куча, Pecha Kucha, ораторское искусство, лекция, публичное выступление, доклад, формат выступления.

The article discusses the benefits of modern, fast, compact presentations created using the methodology Pecha Kucha. Presentations created with this technology are able to improve the process of Ukrainian education. Is described the basic format of performances foreign educational projects, namely: TED, Ignite, 60 Second Lectures, Talk 20, Pecha Kucha. Is revealed that such measure shave common features – accuracy, brevity, multimedia, automatic visualization, free distribution on the Internet. Given this proposed methodological approaches to the development of short presentations of performances Pecha Kucha; is described the basic details about the selection and training of educational information; technology public speaking using presentations of PowerPoint. Also the author characterizes some disadvantages

of using presentation in Pecha Kucha format and focuses of attention on the benefits of this methodology. As a result, it is concluded that successful lecture and delivering useful information to a specific audience is the key to the success of modern professional training.

Key words: multimedia presentation, presentation, Pecha Kucha, public speaking, lectures, public speaking, report format performance.

Як відомо, в Україні усе більше назріває проблема віддалення між освітою та практикою, між базовими вміннями спеціаліста та реаліями сучасного навчально-виховного процесу. «Випускникам явно не вистачає не тільки практичних, а й навіть фундаментальних навичок», – йдеться у журналі «Гроші», який складав рейтинг вузів і з'ясував, яких фахівців шукають і готові працевлаштовувати українські роботодавці [5, с. 22–28].

В загальному, директори департаментів по роботі з персоналом шукають молодих людей з якісною базовою підготовкою, бажанням поглиблювати свої знання, здібних у ораторському мистецтві та діловому спілкуванні. Адже ефективний спосіб донесення інформації сприяє розкриттю точності, лаконічності, розвитку власного стилю та креативності в умінні керувати запереченнями, розуміти ситуацію, долати перешкоди, брати на себе відповідальність та приймати вирішальні рішення.

Сучасні тенденції в публічних виступах також підтверджують тезу про те, що швидкі, компактні презентації, у яких ретельно підібрані слова і образи, чергуючись із потрібними акцентами, є досить інформативними та пізнавальними. Такі виступи мотивують, надихають слухача до певної дії, спонукають до досягнення нових вершин.

Саме тому, предметом нашої уваги є зосередження на вдосконаленні методики публічних виступів із застосуванням мультимедійних засобів навчання. Власна презентація, популяризація проекту чи представлення будь-якого іншого контенту, – усе це розглядається як платформа для обміну знаннями. Однак, щоб така комунікація була якісною та ефективною, необхідно вміти впевнено представити потрібну інформацію. Виступ з презентацією у форматі Pecha Kucha якнайширше дозволяє відпрацьовувати не тільки підготовлений текст доповіді, а й практикувати навички спонтанного мовлення, опираючись переважно на візуальні, а не текстові дані, звукові сигнали чи образи.

Традиційний формат донесення інформації ще й донині користується попитом, проте в світлі сучасного ритму життя та тенденцій поширення знань, коли користувач може легко ознайомитися будь-коли і з будь-яким питанням самотужки, виступи лекторів стають радше схожі на конференції, яскраві промови та майстер-класи. Набирають популярності різні освітні проекти, лекції-дискусії, інформаційні пікніки, форуми, найпоширенішими серед яких є презентації коротких доповідей, обмежених формою і тривалістю, які представлені в таблиці 1.

Приклади форматів виступів

Назва	Опис	Як працює	Старт проекту	Девіз	Час
TED (технології, розваги, дизайн)	Відома щорічна конференція, на якій презентуються важливі заяви та висуваються тези відносно подальшого розвитку суспільства, технологій, науки, медицини, мистецтва тощо	Формат більше схожий на міні-виставу або флешмоб, а відео-виступи спікерів є надзвичайно популярними за кількістю переглядів у мережі Інтернет	США, 1984	Ідеї варті поширення	не більше 18 хвилин
Ігнайт (Ignite) від англ. запалювати, надихати, подія	Динамічні, короткі виступи з фіксованим часом із автоматичним відображенням слайдів у презентації формату PowerPoint, Prezi тощо	П'ять хвилин виступу насичені набагато коротшими і вдумливішими, ніж у форматі Печа-Куча, тезами	2006 рік, Сіетл	Просвіти нас, але зробіти це швидко	20 слайдів по 15 секунд кожен
60 Second Lectures	Мікро-лекції або навчальні фрагменти	Пояснення матеріалу невеликими порціями, відео яких знаходиться у вільному доступі у Facebook і на YouTube	1999 р, Пенсильванський університет (США)	-	1 хв.
Talk 20	Форум творчих людей	Обмін ідеями, обговорення тем у сфері мистецтва, культури та гуманітарних наук	2006р.	У кожного з нас є історія, яку має почути світ	10 спікерів представляють 20 слайдів по 20 секунд
Печа Куча	Промова, із автоматичним відображенням слайдів у презентації формату PowerPoint	Спікер розділяє розповідь на 20 фрагментів, які реалізує під час стрімкого показу слайдів	2003р., Токіо	Заради змісту, а не прибутку	20 x 20=6,40

Варто відзначити, що майже усі вище перелічені форми виступів мають спільні характеристики, такі як: лаконічність, мультимедійність, автоматична візуалізація, вільне поширення на каналі Youtube, у блозі, на

сайті або ж у соціальних мережах. Важливою особливістю є й те, що, зазвичай, таким публічним виступам надається просвітницьке значення. Відтак, процес передавання й засвоєння знань, уміння та досвіду зарубіжних лекційних проєктів визначає перспективи удосконалення вітчизняної освітньої галузі у якості окремих блоків або модулів під час навчально-виховного процесу у вищій школі.

Серед перелічених вище форматів найбільш розповсюдженими в Україні є публічні виступи Печа-куча. Про цей формат вперше стало відомо у 2003 року, проте розгорнутих теоретичних доробок, присвячених проблематиці, у науковій літературі і досі бракує. В основному, інформація про презентацію 20×20 зустрічається у зв'язку з проведенням тренінгів з ораторського мистецтва, інформуванням в мережі Інтернет про заходи Pecha Kucha Night, відеозвітами з цих подій тощо.

Серед праць сучасних вітчизняних дослідників слід відзначити роботи О. Левітової [6], Ю. Полікарпової [8], які все ж торкалися окремих аспектів досліджуваної проблеми.

Натомість зарубіжні освітяни, в більшій мірі, розглядають формат Печа-кучі як ефективний засіб для організації публічного виступу, для презентації проєктів, власної діяльності, креативних ідей та планів.

Особливо великий внесок у розробку цього методу навчання внесла Аліса Міллер (США) [1, Рр. 26–42], яка довела ефективність методики Печа-куча в порівнянні з традиційними презентаціями в PowerPoint.

Так, у ході експерименту, який вона організувала, студентам було запропоновано обрати власну форму виступу. Усі ті, хто зупинив свій вибір на Печа-кучі, дедалі більше зацікавили слухачів своїми доповідями, оскільки молоді люди реагували на презентації, що спираються радше на візуальні підказки, ніж на текст. При цьому, об'єктивність і точність дослідження була забезпечена такими показниками як: зоровий контакт, візуальні ефекти та загальне уявлення про виступ.

Спосіб подання інформації на наступному етапі дослідженні теж був вільний. Студенти представляли презентації з використанням обох стилів, проте, виявилось, що більш повним запам'ятовування було під час виступів у форматі Печа-куча. Отримані результати двох експериментів (на порівняння реакції та запам'ятовування навчального матеріалу) свідчать про те, що Печа-куча є ефективнішим форматом презентації, який сприяє удосконаленню навичок тренування стислості й точності у висловлюваннях.

Мета статті – розкрити специфіку та виявити перспективи використання публічного виступу, організованого з використанням методики Pecha Kucha.

Pecha Kucha (з японського ペチャクチャ) перекладається як «добре говорити», «балаканина» (бла-бла-бла) – це формат виступу, коли презентацію потрібно вмістити у 20 слайдів, при чому кожен слайд відображається лише 20 секунд. Тривалість усієї промови складає 6 хвилин

40 секунд. Слайди змінюються автоматично, доповідач не може зупинити показ або повернутися до попереднього кадру.

Згідно з твердженням О. М. Левітової [6, с. 58–60] існують дві версії походження назви Pecha Kucha. За однією з них, формат був винайдений японськими відвідувачами караоке-барів, які не вміли співати, але дуже любили поговорити. Постійні відвідувачі закладу так страждали від марнослів'я ораторів, що для охочих поспілкуватися встановили регламент. У іншому трактуванні йдеться про те, що таку точну методику виступу придумали архітектори Астрід Кляйн та Марк Дітам.

Вони, як власники токійської архітектурної корпорації (Японія), у 2003 році вперше провели захід у форматі Печа-куча, де молоді дизайнери та архітектори мали змогу стисло й точно представити власні проекти, а левову частку, відведеного на виступ часу, витратити на їх обговорення шляхом діалогу з учасниками події. Методика виступу виявилася настільки успішною, що її наразі використовують більш ніж у 860 містах по всьому світу. Узявши за основу правило: «Заради змісту, а не прибутку», рух Pecha Kucha збирає на неформальні та змістовні зустрічі творчих людей, які діляться своїми ідеями, думками, планами, враженнями, представляючи перед публікою свої найкращі проекти та роботи.

Оскільки Pecha Kucha – це зареєстрована міжнародна торгова марка, її не можна використовувати без дозволу власників, у даному випадку – архітектурного бюро «KleinDytham». Усі ті, хто хоче провести у своєму місті такий фестиваль повинні укласти угоду з японською фірмою, при цьому, не дивлячись на соціальний проект формату, сплачується благодійний внесок до фонду, кошти якого йдуть на підтримку інших креативних заходів від бренду «Печа-Куча».

Проте, сама форма організації діяльності, яка не є запатентованою, може успішно використовуватися для внутрішніх нарад, лекцій, оглядів проектів і презентацій в школах, коледжах, вищих навчальних закладах, тощо.

Японський формат виступів – це ідеальна платформа для того, щоб поділитися своїми досягненнями, роздумами, підходами до вирішення проблеми; винести на обговорення свою найбільш незвичну ідею; самоутвердитися та активізувати свою життєву позицію.

Для того, щоб майстерно опанувати аудиторією і розкрити тему, в обмежений часовими рамками період, до презентації потрібно ґрунтовно готуватися, тренуватися, підібрати темп виступу. Адже слайди повинні якнайкраще збігатися з тим, про що йдеться у розповіді (не чекати, поки переключиться наступна область зображення або договорювати за минулу, коли на екрані вже з'явився новий кадр). При цьому, картинки та фотографії презентації мають посилювати слова доповідача, а коментар до слайду не повинен дублювати інформацію, представлену на ньому. Звук у презентації цього формату необов'язковий, відео неприйнятно.

Побудова плану виступу може здійснюватися за наступними

напрямами:

- 1) вибір теми і постановка мети;
- 2) підготовка тез;
- 3) збір інформації та підбір візуального ряду;
- 4) складання розгорнутого тексту промови.

Для підготовки виступу потрібно виокремити основну тематичну ідею, розробити до неї сценарій та умовно розділити всю розповідь на 20 «сцен», які технічно реалізувати у презентації формату PowerPoint. Автоматичний режим керування слайдами задають за допомогою перемикача «Показ слайдів» у вікні «Настройка демонстрації». Під час «Репетиції» регламентується тривалість показу кожного слайда.

Коло проблем, охоплених виступами на Печа-кучі, досить широке, адже обмежень у виборі теми немає. У вищій школі презентацію 20×20 варто застосовувати під час захисту рефератів, індивідуально-дослідних завдань, презентацій наукових, курсових, магістерських робіт, тощо. А в процесі узагальнення й систематизації знань користуватися таким форматом буде доцільно як педагогу, так і студенту.

Традиційно підтверджується теза про те, що стислі висловлювання дозволяють аудиторії отримати, почути і засвоїти тільки найважливішу інформацію, однак така форма виступів підходить не для кожного типу промови і має свої переваги та недоліки описані у Таблиці 2.

Таблиця 2

Переваги та недоліки формату Печа-Кучі

Переваги	Недоліки
Новизна формату (інформація швидше засвоюється та надовго запам'ятовується)	Трудомісткість підготовки (написання тексту, вправління у красномовстві), високий професіоналізм спікера
Візуальне сприйняття (кадри в PowerPoint слугують доповненням до слів спікера)	Занадто проста візуалізація: відео не прийнятне, переходи і анімації не рекомендовані
Розвиток критичного і творчого мислення (здатність розуміти та вміти розмірковувати)	Стрімкий хід презентації не зручний для більш детального та ширшого висвітлення теми
Вдосконалення комунікативних навичок (вміння працювати з аудиторією, в стресових ситуаціях, імпровізація)	Імпровізація нерідко призводить до переключення уваги на другорядні питання, нівелюючи головну думку виступу
Ораторське мистецтво (розвиток інтелекту, публічного мовлення та культури мислення)	Інформація доповідача спрямована на слухову пам'ять, зорові та кінестетичні аналізатори використовуються не у повній мірі

Враховуючи усі вище перелічені особливості даної форми виступу, доповідачу, готуючи тези до промови, необхідно чітко розуміти мету та

завдання обраної теми, вміти передбачити і враховувати реакцію слухачів на неї. Ефективно виглядає виступ, під час якого доповідач, досконало володіючи матеріалом, і опираючись на візуальний ряд презентації, доступно і впевнено переповідає слухачам своє бачення питання.

На початку виступу потрібно представитися, коротко розказати про себе, привітати аудиторію (навіть якщо всі один одного знають) і чітко анонсувати свою доповідь.

Для вдалої лекції спікер має розповідати цікаво, яскраво, користуватися активною жестикуляцією та жартами. Варто пам'ятати, що формат Печа-кучі – це «бла, бла, бла», тому говорити зі слухачами потрібно у формі діалогу, звертатися до них, посміхатися, дивитися на свою аудиторію. Фахівці з ораторського мистецтва радять не поспішати, слідувати за диханням, робити паузи.

Розповідь буде оригінальною, якщо, наприклад, ілюструвати презентацію, ніби ніяк не пов'язаною з темою малюнками, але ближче до середини слухачі починають усвідомлювати логіку автора. Можна заспівати пісню чи розказати вірш, слова яких відображають ті питання, які пропонуються на розгляд аудиторії. Якщо така форма виступу допоможе донести ідею до конкретних слухачів, стане джерелом натхнення, підкаже потрібний орієнтир у формуванні світогляду особистості, тоді можна вважати, що спікер впорався зі своїм завданням.

У вдалій презентації буде багато мікро-історій. Кожен слайд – історія. Кожен виступ – це маленька сценічна постановка, у яку вкладено натхнення, креативність, творчість, талант та власна ідея автора.

Найголовніше у виступі – це озвучити проблему і запропонувати її рішення. Потрібно мотивувати слухачів, аби у них виникло бажання пізнати ще більше, знайти відповіді на ті питання, які зацікавили своєю неоднозначністю та проблематичністю.

Виступаючи з презентацією, варто обов'язково включити у свій виступ заклик до дії, інакше слухачам буде просто незрозуміло, навіщо про все це тут йшлося. Заклик до дії може бути, наприклад, таким: «Думайте, обираючи свій шлях, дивіться в обидва боки і вирішуйте з ким, куди і по якій дорозі йти», як зробив це спікер Сергій Знаємський на Pecha Kucha Night Moscow (2013 р.) [4].

Формат Печа Кучі передбачає 6:40 хв. на виступ і стільки ж на обговорення питання, тому лектор має утримувати увагу та активність учасників зустрічі на високому рівні для того, аби у слухачів викликати потребу обміну думками з приводу питань, які обговорюються.

При цьому, слухачам надається можливість ставити конструктивні запитання, на які будуть отримані вичерпні відповіді експерта. Задаючи запитання слухач можете справити сприятливе враження та підкреслити свої сильні сторони. У свою чергу, доповідач, навіть якщо його розповідь не була достатньо цікавою, зможе посилити значущість вибраної тематики, розкривши у вигідному світлі її цінність.

Таким чином, стає очевидним той факт, що формат 20x20 не буде достатньо компромісним для всіх типів академічних презентацій, але потенціал для застосування нестандартних форм візуалізації, який значно поліпшує якість навчально-виховного процесу, без сумніву, потрібно використовувати. Більш того, сучасна методика виступу у форматі коротких доповідей Pecha Kucha дозволяє, поряд із класичним лекційним супроводом, залучати медіа-контент для обміну знаннями в колі професіоналів і знавців своєї справи.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на предмет інтеграції різних форматів виступів зарубіжних просвітницьких проектів, таких як: TED, Ignite, 60 Second Lectures, Talk 20, Pecha Kucha з інформаційно-освітнім середовищем вітчизняних вищих навчальних закладів. Потребують також вивчення питання щодо удосконалення методологічних підходів до включення презентацій коротких доповідей Pecha Kucha в загальну структуру освітніх курсів на різних ступенях навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Alisa Beyer. Comparing students' evaluations and recall for Student Pecha Kucha and PowerPoint Presentations *Journal of Teaching and Learning with Technology* / Alisa Beyer, Catherine Gaze, Julia Lazicki / Vol. 1, № 2, December 2012, Pp. 26–42.
2. Karen Smith. Pecha Kucha or Creatively Crafting Chit Chat Presentations with Concision and Precision / Smith Karen // *Compass: The Journal of Learning and Teaching at the University of Greenwich*, Issue 7, 2013. – С. 1–3.
3. Klentzin J. C.; Bounds Paladino, E.; Johnston, B.; Devine, C. (2010) Pecha Kucha: using «lightning talk» in university instruction, *Reference Services Review*, 38(1) 158–167.
4. Pecha Kucha Night Moscow (2013р.). – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=4SEDPW5Jy9o>.
5. Зарплатний рейтинг вузів. Гроші. – 2016. №05 (05). – 23 березня. – С. 22–28. [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.ukma.edu.ua/images/docs/publ_info/2016/%20%202016.pdf.
6. Левітова О. «Печа-куча» / О. Левітова // *Відкритий урок : розробки, технології, досвід*. – 2012. – № 11. – С. 58–60.
7. Педагогические науки / Современные методы преподавания Зуб О. Л. Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут» Печа-куча – новий метод підготовки презентації в PowerPoint для занять з іноземної мови у Вищій школі. – [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2013/Pedagogica/5_135554.doc.htm
8. Полікарпова Ю. Презентація як активний метод навчання / Ю. Полікарпова // *Культура народів Причорномор'я*. – 2012. – № 231. – С. 159–162.